

عنوان مقاله:

پیکرگردانی دختر جادو به اژدها در اسکندرنامه نظامی گنجوی

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی و اسطوره‌شناسی، دوره 16، شماره 58 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

سعید کریمی قره بابا - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

پیکرگردانی، استحاله و تغییر شکل موجودات حقیقی یا خیالی به موجوداتی دیگر با بهره‌گیری از قوای ماورای طبیعی است. یکی از نمونه‌های منحصر به فرد پیکرگردانی زن جادو را در اسکندرنامه نظامی می‌توان دید. در اسکندرنامه، دختری از نسل سام به نام آذرهمایون با استفاده از جادو به عنوان یک ترفند نظامی برای نهبانی از آتشکده و جلوگیری از تخریب آن، خود را به شکل اژدها درمی‌آورد. در این داستان رازآلود، مشخصات سه نوع داستان عامیانه، پری وار و اسطوره‌ای ملاحظه می‌شود. هدف مقاله حاضر بررسی این پیکرگردانی از منظر اساطیری، داستانی و تاریخی است. در این پژوهش که به شیوه توصیفی تحلیلی محتوا انجام گرفته است، پس از بررسی نمونه‌های پیکرگردانی زنان جادو در قصه‌های کهن و شرح و توضیح داستان اژدها شدن دختر جادو در اسکندرنامه، دلایل و انگیزه‌های احتمالی تبدیل شدن زن به اژدها به بحث گذاشته شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که آذرهمایون احتمالاً پری است و ارتباط او با آب و آتش و خواهش‌های جسمانی در کنار نکات جزئی دیگر این گمان را تقویت می‌کند. از یافته‌های دیگر مقاله آن است که شاید افسانه آذرهمایون و بلیناس در متن خود، روایتی از شکل‌گیری یک جنبش ضد اشغال‌گری با محوریت آتش‌گاه، به فرماندهی زنی شیردل را بازتاب می‌دهد.

کلمات کلیدی:

پیکرگردانی، آذرهمایون، زن جادو، اژدها، اسکندرنامه نظامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1035031>

